І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXII. Ч. 139. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, СУБОТА, 30-го ЛИПНЯ (JULY) 1966 Ч. 139. VOL. LXXII.

ОСТАННІ ВІСТІ

П'ятниця, 29 липня 1966

В АМЕРИЦІ

СЕНАТ СХВАЛИВ ЗАКОНОПРОЄКТ, згідно з яким Уряд допомогатиме тим особам, які мусітимуть залишити свої мешкання та переселитися в інші райони внаслідок будови федеральних об'єктів. Цей проєкт має ще схвалити Палата Репрезентантів. В найближчих вісьмох роках більше як мільйон родин мусять залишити свої мешкання тому, що Уряд будуватиме нові автостради, перебудовувати міста та фінансувати нові будівельні проєкти. Тепер видається річно коло $64 мільйонів як відшкодування за примусове переселення, а згідно з новим законом ці кошти виноситимуть більше як $136 мільйонів річно.

Д-РА КАРЛА КОППОЛІНО СУДИТИМУТЬ спершу за вбивство своєї жінки на Флориді, а після того видадуть його стейтові Ню Джерзі, де він відповідатиме за вбивство сусіда підполковника на емеритурі Вілліяма Я. Фарбера. Губернатор Ню Джерзі Ричард Дж. Гюз вже вислав папери до флоридського губернатора Гейдона Бернса з просьбою про видання д-ра Копполіна стейтові Ню Джерзі. В суді Ню Джерзі головним свідком проти злочинця буде дружина підполковника Фарбера — пані Фрайбер. Д-р Копполіно вбив Фарбера в 1963-му році, а свою дружину позбавив життя в серпні 1965-го року. Перша жінка злочинця фальшиво зізнавала в обороні свого чоловіка, бо він цього від неї вимагав.

ПЕРЕДБАЧАЄ ЧОТИРИДЕННИЙ ТИЖДЕНЬ праці і 13-тижневі вакації, але це має бути аж в 2000-му році. Це передбачення робить Гудсонський Інститут, політично незалежний центр, який спеціялізується в проблемах державної оборони. Директор цього Інституту Герман Кан заявив, що Уряд оплачує працю членів цього Інституту, хоч ця установа старається показати Урядові, в чому він помиляється. Інститут передбачає, що в 2.000-му році телефонічна розмова з кимнебудь у світі коштуватиме тільки 50 центів, і що тоді аж 13 відсотків всіх американських родин матимуть прибутки по $40,000 річно, хоч тепер таких родин є тільки один відсоток у ЗДА.

ПРОПОНУЮТЬ, ЩОБ МОЛОДЬ замість військової служби могла працювати як лікарські помічники, вчителі або працівники в соціяльних установах. Ця пропозиція міститься в книжечці, яку видала Крайова Конференція в справі військової служби. До цієї Конференції належать виховники та фахівці від людських ресурсів. Вони твердять, що в міських шпиталях недостає лікарських помічників, а в школах міських панує брак вчителів вже від довгих років. На думку членів конференції ті всі юнаки, які не можуть служити при збройних силах з різних причин, радо працювали б у шпиталях та в школах або в добродійних установах.

ВІЙНА У В'ЄТНАМІ КОШТУЄ $5.8 БІЛЬЙОНА у фінансовому році, що тривав від 1-го липня 1965 до 30-го червня1966. Це було на $1.1 більйона більше, як Уряд передбачав в січні ц. р. Видатки на оборону, разом із допомогою закордонові, в минулому фінансовому році виносили $55.3 більйона, а цілий бюджет 1966 виносив $106.9 більйона. Видатки на необоронні цілі винесли $600 мільйонів менше, як передбачали в лютому. Дефіцит становить в 1966 році — $2.3 більйона, бо прибутки з податків винесли $104.6 більйона на $4.6 більйона більше від передбачуваних в лютому.

У СВІТІ

АМБАСАДОР ЗДА В ІНДОНЕЗІЇ МАРШАЛ ГРІН перевів у Джакарті розмови з індонезійським міністром закордонних справ Адамом Маліком про американську економічну допомогу для Індонезії. Міністр Малік назвав деяких економістів, які допоможуть урядові піднести економіку Індонезії. Роля ЗДА в підтримці економіки Індонезії ще нерішена, але відчувається поправу відносин між обидвома країнами після останніх змін в індонезійському уряді.

КОНҐОЛІЙСЬКИЙ УРЯД ЗААРЕШТУВАВ 10 МЕРСЕНАРІВ. Арештування відбулось у зв'язку з заворушеннями в Катанзі, де за непотвердженими повідомленнями 500-особова шеста команда мерсенарів контролює життя в місті Кісанґані. Очолює цю команду Роберт Денард і вся залога французько мовна. Бельгійський амбасадор в Конґо заперечив твердженням, що мерсенарі — це виключно бельгійці. Він подав, що на 500 осіб залоги є тільки 80 бельгійців.

ДО МОСКВИ ПРИБУВ ПРЕМ'ЄР ІРАКУ АБДЕЛЬ РАМАН АЛЬ-БАЗЗАЗ. На летовищі вітали його совєтські дигнітарі разом із прем'єром Косиґіним у проводі. Совєтський уряд приділює тепер велику увагу арабському світові й тому з візитою іракського прем'єра зв'язується затіснення культурних, економічних і політичних відносин між обидвома країнами.

ПРЕМ'ЄР ІНДІЇ ІНДІРА ҐАНДІ НЕ ХОЧЕ ПІД ТЕПЕРІШНЮ ПОРУ проводити організації запропонованої президентом Джансоном індійсько-американської фундації. Політична ситуація в країні, де уряд пані Ґанді є під сильним обстрілом опозиції, не дозволяє на створення цієї фундації. Опозиційні кола говорять, що ця фундація буде ширмою для діяння на території Індії американської розвідки.

ЗДА ЗАПРОТЕСТУВАЛИ ПРОТИ ЗМІНИ ТУРИ ДЖАЗОВОЇ ОРКЕСТРИ ГАЙНСА В СССР. Ця оркестра мала відбути свої концерти у Москві, Ленінґраді і в Алма Аті, але совєтська влада відмовила дозволу на виступи в цих великих містах, дозволяючи лише на концерти в малих курортних місцевостях над берегом Чорного моря. Концерти відбуваються в рамах культурної виміни. На осінь заповіджена у ЗДА гостина українського танцювального ансамблю.

СОВЄТСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР КОСИҐІН ЗАПЕВНИВ У ТАНТА, який перебуває на офіційних відвідинах у Москві, що він має підтримку совєтського уряду в осінніх виборах генерального секретаря Об'єднаних Націй. Каденція У Танта в пості секретаря вигасає в листопаді й тоді відбудуться нові вибори цього відповідального урядовця міжнародної організації.

КОЛИШНІЙ МІНІСТЕР ТОРГІВЛІ І КОМІСАР ДО БРИТАНІЇ в уряді Нкруми Квесі Арма вийшов із Лондонської в'язниці, де перебував від часу перевороту у Ґані в травні, обвинувачений у дефравдаціях. Арму випустили на основі порішення Палати Лордів — найвищого суду Британії, але наступного ранку знову арештували на домагання нового уряду в Ґані.

Пропав без сліду розвідчий американський літак „Ю-2"

Вашинґтон. — Департамент Оборони повідомив, 28-го липня, що військовий розвідчий літок „Ю - 2" не вернувся зі свого звичайного лету і пропав десь над Панамою. Передбачають, що летун цього літака капітан Роберт Д. Гікман мусів втратити притомність, і літак відбував дальший лет за допомогою „автоматичного" пілота. Літак „Ю - 2" летів в південному напрямку, і за ним слідкували за допомогою радару аж до околиці Панами, а після того пропав його слід. Літак цей виконував звичайно розвідчі лети понад районом Куби. Він вилетів 28-го липня з летовища Барксдейл у Шрівпорті на Флориді. Летун знепритомнів, мабуть, внаслідок недостачі кисню і не міг керувати літаком. Пілот Гікман одружений і є батьком шістьох дітей. Літаки типу „Ю-2" — це високолітаючі розвідчі аероплани, які можуть літати на висоті 90,000 стіп, чим внеможливлюють ворогові їх знищити з землі. Заалярмовані уряди Панами, Колюмбії, Еквадору, Перу і Чіле мали стежити за „Ю-2". Літак припинив лет тоді, коли йому забракло пального. Розшуками за літаком керує летунський Рятунковий Центр в Зоні Панамського Каналу. Перший клопіт із цього типу літаками був у травні 1960-го року, коли „Ю - 2" зістрілили були над СССР, куди його була вислала Центральна Розвідча Аґенція. Тодішній совєтський прем'єр Нікіта Хрущов вимагав оправдання від американського Уряду і зірвав був Паризьку Конференцію, в якій мали взяти участь представники ЗДА, Великої Британії, Франції та СССР. Пізніше один літак цього типу був зістрілений над Кубою.

Палатна Комісія схвалила $5.8 більйона на допомогу шкільництву

Вашинґтон. — Палатна Комісія Виховання 28-го липня схвалила законопроєкт про федеральну допомогу початковому і середньому шкільництву в сумі 5.8 більйона дол., а внайближчому фінансовому році, який почався 1-го липня 1966, ця допомога має виносити 2.2 більйонів дол., а внайближчому році 3.6 більйона дол. Сума схвалена Палатною Комісією Виховання і Праці, є майже на півбільйона більша від тієї суми, якої вимагав Уряд президента Джансона. Але не знати, чи повна Палата схвалить рішення своєї Комісії, бо Палата натискає на Президента, щоб якнайбільше зменшив висоту федерального бюджету. Суми, що їх ухвалила Палатна Комісія, призначені на розбудову початкового шкільництва та на середнє шкільництво — так звані гай скули.

Економісти розходяться в оцінці еконміки ЗДА

Ню Йорк. — Найдовший в історії цієї країни економічний бум змушує економістів робити передбачення, як довго економіка ще буде збільшуватися, і коли може зачатися її знижка. Але голоси економістів в цій справі поділені, бо одні передбачають, що економічний ріст почне сповільнювати свій темп розвитку, і вже в найближчому році почнеться економічна рецесія. Але інша група економістів переконана в тому, що економіка і надалі буде зростати, але теж збільшуватиметься і інфляційний тиск. Але є ще й такі економісти, які гадають, що не буде ані великого економічного буму ані депресії, ні завеликої інфляції. Всі три роди економістів мають арґументи на потвердження своїх передбачень, бо можуть покликуватися на такі економічні показники, які можуть бути вістунами дальшого економічного збільшення, або господарської знижки. Непевність того, які вимоги ставитимуть робітничі організації при заключуванні нових договорів про працю, дозволяє передбачати інфляцію та загострення фіскального характеру.

Число злочинів збільшилося на 46 відсотків в п'ятьох роках

Вашинґтон. — Голова Федерального Бюра Інвестиґацій Дж. Едґар Гувер стверджує, що число злочинів в останніх п'ятьох роках збільшилося на 46 відсотків. Гувер підкреслив, що в тому самому часі число населення цієї країни збільшилося тільки на 8 відсотків. Число злочинів в 1965-му році збільшилося на 6 відсотків в порівнянні з 1964-им роком. Вартість вкрадених та пограбованих речей становить понад один більйон долярів. Гувер підкреслює поблажливість, з якою трактується злочинність, бо вона причиняється до збільшення числа злочинів. Гувер стверджує, що 25 відсотків злочинців, засуджених за вбивство поліцистів під час останніх шістьох років, в часі доконання цього злочину були звільнені або за добру поведінку в тюрмі або були засуджені із припиненням виконання кари тюрми. Найбільше збільшилося число злочинів на передмістях великих міст. В 1965-му році 53 поліцисти були вбиті під час виконування своїх обов'язків, а 11 поліцистів на кожних 100 атаковані злочинцями.

Помер чеський генерал, який воював проти нацистів і большевиків

Вашинґтон. — Тут помер на 71-му році життя шеф генерального штабу і шеф розвідки чеської армії в екзилі підчас другої світової війни Франтісек Моравец. Моравец зголосився був в 1940, тоді ще в ранзі полковника до реконституованої в Лондоні чехословацької армії, що мала стаціонувати на території Франції. Вірний президентові Чехословаччини д-рові Едвардові Бенешові, який тоді очолював чехословацький уряд, Моравец станув до боротьби проти Німеччини, що окупувала його країну. Разом із президентом Бенешом генерал Моравец повернувся після закінчення війни до Чехословаччини, де пережив нове чуже насилля, організоване московськими большевиками. Після трагічної смерти Бенеша, Моравец, що був призначений до арешту, перейшов на захід, де продовжував свою боротьбу проти окупантів рідної країни, тепер вже комуністичних висланників Москви. Ще під час першої світової війни Моравец ясно заманіфестував себе проти комунізму, поборюючи режим комуніста Белі Куна в Мадярщині в 1917. Після окупації Чехословаччини нацистською Німеччиною в 1939, Моравецові вдалось втекти на захід разом з державною касою, якої фонди він зужив на утримання визвольної чехословацької акції проти нацизму і большевизму.

Москва загострила обмеження в подорожуванні по Україні, в інших республіках їх полегшено

Москва. — Згідно з повідомленнями пресової аґенції ЮПІ, совєтський уряд проголосив нові правила щодо туристичного руху і відвідування чужоземцями різних республік й областей Совєтського Союзу. В більшості випадків цими правилами полегшено відвідування досі замкнених областей, зон і місцевостей СССР, але якщо йде про Україну, то існуючі досі рестрикції загострено й обмежено до мінімум поїздки чужоземних туристів в цій другій за величиною совєтській республіці. Замкнено взагалі для відвідування туристів із закордону навіть такі міста, як Дніпропетровськ, що нараховує близько 700,000 населення. Відкрито для відвідування деякі малозалюднені області і місцевості в Сибірі і на Далекому Сході, як наприклад обшири на схід від ріки Амуру і територію на схід від озера Байкал. Такі міста, як Перм, Новгород, Псков, Архангельськ і Мурманськ можна відвідувати, але ж подорож по їх околицях заборонена. Замкнені для відвідування цілком крім згаданого Дніпропетровська на Україні, і таких міст, як Омськ, Куйбишев, Красноярськ, ще такі більші совєтські міста, як Саратов, Анґарськ і Кіров. Відкрито тепер для чужоземних відвідувачів сибірське місто Новосибірськ з понад 1,000 000 населення та місто Казань над Волгою з 805,000 населення. Якщо йде про українську територію, то замкнені для чужоземного туристичного руху цілком східня половина Криму і Таманський півострів. Територія балтійських республік Латвії, Литви та Естонії замкнена для відвідувачів, за виключенням столиць названих країн.

Американське летунство атакує ворога на півночі і на півдні

Сайґон. — Американські літаки повели вчора налети на ворожі становища в Південному В'єтнамі. В цій акції було вбитими понад сто вояків в'єтконгу. Бомбовики типу Б-52 заатакували з летовища Ґуам скупчення ворожих військ 50 миль на південь від Сайгону. На півночі продовжувалась „операція Гестінґс". Американські летуни бомбили знову військові споруди в Північному В'єтнамі. Повертаючись на південь бомбардувальники Б-52 обкидали бомбами скупчення ворога 35 миль на північ від Сайгону. Суходільні війська не мали великих зайнять після боїв попереднього тижня, в яких згинуло 65 американців і около 200 південних в'єтнамців. Ворожі втрати подаються в тисячах.

Спаак відійшов від політичного життя

Брюссель. — Визначний бельгійський державний муж Поль Анрі Спак постановив відійти від публічного життя. 67-річний посол бельгійського парляменту зголосив листом до президента палати репрезентантів Ахіля ван Акера, що він резиґнує із посольського мандату. Спак — це не тільки великий державний муж у Бельгії, він також відома і впливова особистість у світовій політиці. Почав він свою політичну кар'єру в 1925, ставши секретарем міністра праці, соціяліста Вавтерса. В часі своєї політичної кар'єри у Бельгії Спаак був шість разів міністром закордонних справ і двічі прем'єром. В попередньому році Спаак покинув уряд, щоб стати послом у бельгійському парляменті. Спаак став світовою особистістю після перших своїх виступів на форумі Об'єднаних Націй в 1945 Великий приклонник европейської єдности, він став елоквентним пропагатором міжнародного об'єднання. Спаак був вибраний першим президентом Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй у Сан Франціско. В Европі він був промотором Европейського Спільного Ринку і був автором проєкту цього господарського договору в 1957 в Римі, як також основником Аґенції Атомової Енергії. Спаак народився в 1898, по професії він правник. Від першої жінки, яка померла в 1964, він має троє дітей. Останнього року Спаак одружився вдруге.

● Колишнього австралійського прем'єра, 71-літнього Роберта Мензіса, наділено в Англії почесним досмертним титулом „хоронителя п'ятьох портів". Англійські портові міста Гастінґс, Ромні, Гайт, Довері і Седвіч були вже тисяча років тому звільнені від податків за обов'язок і привілей боронити береги Британії проти наїздників. Останнім таким „хоронителем портів" був Винстон Черчилл.

КАСТРО ПОГРОЖУЄ „ДОПОМОГОЮ" ДЛЯ В'ЄТКОНГУ

У своїй дво- і півгодинній промові, виголошеній в Гавані в річницю наступу кубинських повстанців на фортецю Монкада, кубинський прем'єр Фідель Кастро атакував гостро не тільки ЗДА, Арґентину та Бразилію, але й навіть Совєтський Союз за їхню політику в справі В'єтнаму. Він обіцював навіть, що Куба вишле для допомоги у в'єтнамській війні проти американських „агресорів" повні військові з'єднання з вирядом, якщо тільки північнов'єтнамський режим звернеться до Куби за такою підтримкою.

Спілка Письменників СССР атакує ПЕН-Клюб за виступи Тарзіса й українських еміґраційних літераторів

Москва. — Правління Спілки Письменників СССР опубліковало в московській „Литературной Газете" заяву із гострим засудженням проводу міжнародної письменницької організації ПЕН-Клюб за те, що він дозволив на „антисовєтські й антикомуністичні" виступи під час 34-го Конґресу ПЕН-Клюбу в Ню Йорку в червні цього року. В заяві критикується президента ПЕН-Клюбу американського письменника Артура Міллера за його заваги в справі членства совєтських письменників в ПЕН-Клюбі, що об'єднує 80,000 членів із 56 різних країн світу, за виключення СССР і Албанії, зокрема за поставлену ним вимогу, щоб совєтські письменники боролися за свободу слова й публікації. В дальшому правлінню Спілки Письменників не подобалося те, що президія нюйорського конґресу дозволила на антикомуністичний виступ Валерія Тарзіса, донедавнього совєтського письменника, який виїхавши із СССР, почав за кордоном широку антисовєтську кампанію, як також толерувала „наклепницькі заяви" еміґраційних українських та естонських письменників, проголошувані на форумі Конґресу. Правління Спілки Письменників СССР заявляє, що в такій ситуації совєтські письменники незацікавлені в членстві ПЕН-Клюбу, бо це було б „нижче їхньої гідности."

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

СВЯЩЕННИКИ З-ПОЗА „ЗАЛІЗНОЇ ЗАВІСИ"

Оттава. — Як подає канадійська католицька преса, недавно прибули до Канади два українські священики: 78-річний о. Степан Ґаук, кол. довголітній парох села Варяжа на Сокальщині і 77-річний о. Юліян Фіцалович, кол. парох села Винявки на Теребовельщині. Коли додати ще о. Івана Романчукевича, кол. пароха з с. Лапшина на Бережанщині, який прибув рік тому, то виходить, що за один рік прибули три священики з-поза „залізної завіси".

НОВА ПРАЦЯ ПРОФ. Ю. ШЕВЕЛЬОВА

Вісбаден, Зах. Німеччина. — У відомому німецькому науковому видавництві Отто Гарасовіца появилась нова праця професора Колюмбійського Університету Юрія Шевельова п. н. „Die ukrainische Schriftsprache 1798 - 1965 — ihre Entwicklung unter dem Einfluss der Dialekte" (1966, стор. 177). Переклав працю із української мови на немецьку Карль Зіс. В першому розділі автор обговорює ролю чернігівської области у творенні модерної української літературної мови, а в шости дальших розділах впливи Галиччини на розвиток української літературної мови, йдучи хронологічно: до 1876 р., від 1876 до 1905 р., від 1906 р., — 1920 р. і після 1920-их рр. Зокрема цікавий є сьомий розділ, в якому автор подає низку „галицьких запозичень" в мові сучасних українських письменників із центральних земель України.

П. ПОЛЯНСЬКИЙ ЗДОБУВ НАГОРОДУ НА ФІЛЯТЕЛІСТИЧНІЙ ВИСТАВЦІ

Дел Мар, Каліфорнія. — У Дев'ятій Філятелістичній Виставці, що відбулася тут в днях 24 червня до 4 липня ц. р., взяв участь із своїми збірками державних марок України відомий український філятеліст Павло Волянський з Парма Гайтс, Огайо. За виставлені ним збірки він одержав першу нагороду (Гренд Еворд). В експонованих П. Волянським колекціях були марки Української Держави — Гетьманської й УНР, ЗО-УНР, як також чужі з надруками тризуба.

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

(Що пишуть комуністичні газети в Україні)

КОЛИ ХОЧЕШ В УНІВЕРСИТЕТ

Щоб поступити в Київський Університет, конечні, крім автобіографії, світлин, медичних довідок, військового квитка, такі папери: про середню освіту, характеристику, видану партійною, профспілковою або комсомольською організаціями, витяг з трудової книжки, засвідчений керівником підприємства, установи, а для колгоспників — витяг з книжки колгоспника, засвідчений правлінням колгоспу, з зазначенням виробітку, встановленого для даного колгоспу мінімуму трудоднів за кожний календарний рік роботи в колгоспі. (З оголошення в „Радянській Україні" 6 липня).

МІЛЬЙОНЕР

Сталевара Олексія Євдокимова звуть на заводі ім. Дзержинського (Дніпропетровщина) — мільйонером, — пише кореспондент „Радянської України" в часописі з 6 липня. — За 30 років праці він зварив коло мільйона тонн криці.

ДОЯРЧИНА ДОЛЯ

— Кожна доярка повинна надоювати від корови якнайбільше молока — вимагає партія та уряд.

А ось і доля доярки, яка хотіла полегшити своє становище: „Л. Палій, яка доливала воду в молоко, з праці звільнили за недоброякісне молоко, (270 літрів), оплати не нараховувати", — читаємо в статті кореспондента „Радянської України" В. Чорного (часопис з 5 липня) з Генічевського району на Херсонщині.

НОВІ УТИСКИ РЕЛІГІЇ

Верховний Совєт УССР затвердив прийнятий давніше „указ" з 26-го березня 1966 року „Про адміністративну відповідальність за порушення законодавства про релігійні культи".

Цим „указом" ще більше обмежується свобода релігійних почувань українців. (З „Радянської України" 1-го липня).

СОВЄТСЬКЕ МОРОЗИВО

Сильніше пригріває сонце. В такий час особливо приємно поговорити про . . .морозиво, — пише „Молодь України" з 29-го червня.

Часопис наводить факт, що у Москві, у прохолодний зимовий день з'їдають 180-200 тонн морозива. А літнього дня вдвоє більше.

Скільки споживають мороженого, наприклад у Києві часопис не каже, натомість пише, що фабричне виготовлення морозива в Совєтському Союзі почалося лише з 1932 року.

ЖИТЛА НЕМАЄ

Совєтські туристи, приїхавши до Києва, одержують від директора бюра мандрівок та екскурсій тереотичну фразу: „Житла немає.

Бувають випадки, — пише екскурсовод А. Василенко в „Молоді України" 8 8 липня, — коли туристи ночують в автобусі, а вранці їм пропонують екскурсію.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Русифікація науки в УССР

В статтях на теми української культури в сучасній УССР, друкованих у „Свободі", вже кількома наворотами з'ясовувано на підставі конкретних даних, зачерпнутих із совєтських таки наукових джерел і статистичних довідників, факт все більш тотальної русифікації різних ділянок науки. Українська наука в цій нібито „державі українського народу" існує тільки за назвою. Велика більшість, уже майже 80 відсотків наукових видань не тільки з природничих і технічних наук, але навіть з таких ділянок, як історія українського мистецтва, музики тощо, появляються виключно російською мовою. Цією ж мовою друкується більшість наукових записок і праць різних університетів, інститутів, катедр на Україні. В російській мові відбувається навчання головних наукових дисциплін по усіх високих школах України.

Разючим прикладом консеквентної, здійснюваної без ніякого сумніву „згори", значить плянованої керівними органами комуністичної партії й режиму русифікаційної політики, може бути стан в такій науковій ділянці, як публікація дисертацій на здобуття різних наукових ступенів і авторефератів із цих дисертацій в Академії Наук і університетах УССР. Якщо до 1964 року автореферати з цих дисертацій і були друковані врядигоди українською мовою, то — починаючи з 1965 року — вони появляються тепер виключно російською мовою, тобто офіційною мовою „єдиної совєтської науки", створюваної в далекосяжних плянах Кремлю на злиття націй.

Показовою в цьому відношенні може бути бібліографія книжок з українознавства за 1965 рік, складена Л. В. Бєляєвою й опублікована в журналі „Радянське Літературознавство", книжка 6-а за 1966 рік на сторінках 88-89. На 107 позицій в цій бібліографії двадцять праць — це видання авторефератів наукових дисертацій на здобуття ступенів кандидатів або докторів філологічних наук. Усі ці двадцять видань надруковані російською мовою, ні одне — українською. Всі вони стосуються українських тем, опрацювали їх, коли судити за прізвищами, українці.

З яких причин і для якої мети друковано всі ці автореферати дисертацій російською мовою — тяжко збагнути. Такі теми, як „Ідеї інтернаціоналізму і дружби народів у творчості Івана Франка", „Стилістичні особливості синтаксиси поетичної мови Лесі Українки", „Питання естетики в творчості О. П. Довженка", „Поетика драматургії Лесі Українки", „Реалізм Степана Васильченка", „Твори Івана Франка про дітей і юнацтво", „Журналістична діяльність Остапа Вишні", „Поезія Леоніда Первомайського", „Творчість Иоанікія Галятовського, українського письменника другої половини XVII віку" та інші подібні, напевно вийшли б краще українською мовою, як російською. Невиправдане ніякою конечністю друкування російською мовою авторефератів дисертацій також і на такі теми, як „Проблема характеру в сучасній українській прозі", чи „Чесько-українські фолкльористичні зв'язки" чи й „Проблема свобідної мистецької творчости".

Появу двох авторефератів російською мовою можна виправдати тим, що дані дисертації оборонювані в інститутах Академії Наук СССР, та й то з погляду деклярованої рівноправности республіканських мов і в цій „всесоюзній" науковій установі українська мова мала б бути визнаною нарівні з російською.

Характеристичний також факт, що російською мовою друкуються автореферати дисертацій в усіх наукових установах і високих школах Української ССР і в Відділі Літератури, Мови і Мистецтвознавства АН УССР, і в Інституті Літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УССР, і в Київському Університеті ім. Шевченка, і в Львівському Університеті Івана Франка, і в Дніпропетровському Державному Університеті.

Такий самий стан не тільки в ділянці філологічних наук. Виключно російською мовою друкується автореферати дисертації і в усіх інших наукових ділянках — і в суспільно-економічній, і в історичній, і в усіх галузях технічних та природничих наук.

Якщо здійснюваний в цьому напрямку русифікаційний процес буде продовжуватися таким темпом, як досі, то за кільканадцять чи й кілька років українська мова в „радянській" науці належатиме до ... мертвих мов. Таку можливість треба не тільки усвідомлювати, але й боротися проти неї всіма можливими способами.

Д-р Михайло Данилюк

ЮВІЛЕЙ ЧИ ПРИМАРА?

I

Щойно минуло 25 років з дня вибуху німецько-совєтської війни. Пролетіли роки із швидкістю детонації повстанської міни, пролетів час, мовби здоганяючи турбомоторовий літак, пролетіло два з половиною десятки років — мов один дискусійний український вечір. І, якщо в нашому житті всякі ювілеї модні — приходить на гадку дата 22-го червня 1941 року і з нею типово українська загадка, рівняння з багатьма невідомими, а серед незнайдених невідомих питання: ювілей це — чи жахлива примара?

Ювілей це нібн, бо знову з війною виринуло українське питання на політичну арену, знову прострочив кулемет в українських руках, знову просочилась кров українського юнака в чорнозем предків, знову пронеслася хвиля національного відродження по всіх землях України, винісши на своїм гребені українську проблематику у великий, вільний світ.

А може це примара? Чи пам'ятаєте зірваний Хрещатик і Києво - Печерську Лавру, табори полонених українців, що вимирали тисячами по обох боках фронту обох „визволителів", плюндровані танками і літаками міста? Хто не пам'ятає сопуху відкопаних трупів українських патріотів у Львові, Вінниці, Рівному, Житомирі? Хто може забути спалені й вистріляні волинські села, зойк збожеволілих матерів біля повішених синів? Чи може хтось забув тисячі й тисячі вистріляних, повішених лише тому, що тіла їх були дбайливо пересипані хльорованим вапном згідно із модерною методою „Нової Европи" і „передової країни соціялізму"? Живемо ж у двадцятому сторіччі...

II

А сторіччя це принесло нам багато. Принесло Національну Революцію 1917 року із відродженням Української Держави, культурне відродження, спроби парляментарної української дії в Західній Україні, підпільну політичну і згодом збройну боротьбу, леґальні і нелеґальні рухи 30-их років. Але все це — не ювілейне Уночі з 21-го на 22-го червня мабуть, багатьом не дало спати українське рівняння з одною великою невідомою: німецько - совєтська війна з усіма її наслідками.

Пройшли танки з чорною свастикою і червоною зіркою по нашому чорноземі. На шляху походів брали вони під свої гусениці землю обох сторін Збруча, поля хліборобів біля Києва, Львова, Запоріжжя, Луцька і Чернігова. І хапали цю землю без різниці, вона однаково доброю їм була. Зрівняли Україну в одну соборну площу. Однаково била артилерія по церквах Тернополя, Житомира, Перемишля і Харкова. Била без розбору, чи то православні, чи католицькі, била однаково по тих леґальних і нелеґальних, підпільних і парляментарних, культурних чи революційних рухах. Окупанти всіх мастей мов поклялись на наше гасло соборности і проводили його в життя з усією силою: заганяли українську людину соборно в могилу, нищили українську політичну думку соборно у в'язницях, концтаборах...

Закувати чернозем під гусениці танків може й можна було б, але закувати людину з її думкою — це вже не так легко. І тут почалася друга світова війна для української людини.

Війна — це тактичні рухи війська, це постачання, фронт, бомби, кров, бандажі, хрести і — чорна смерть. Але війна — це також політика. І як у кого: в одних — це національна рація, в інших — національна нахабність. Війна може бути плянованою із внутрішнім порядком, але може бути із браком плянування і порядку. Війна може бути об'єднанням національних сил для осягнення спільної мети, але може бути й нагодою для чергового роз'єднання. І коли заникає суцільна національна політика, плянування, внутрішній порядок — це вже не війна. Це хаос, що починається вогнем і жертвою крови, але кінчається хрестами і могилами... Де ж і в яких рямках виявила себе друга світова війна для української людини, нації?

На порозі цієї війни Кремль закінчував ламання українського хребта над Дніпром, яке почав „розстріляним відродженням", пройшовши крізь колективізацію, єжовщину, постишевщину, концтабори та „чорні ворони" Берії. В Західній Україні знищено всі познаки парляментарної і, в межах польської держави, леґальної політичної боротьби з хвилиною „добровільного" прилучення тих земель до „держави УССР. Уряд УНР в екзилі з багатьох відомих причин був бездіяльний. Лишалась єдина політична організація, що мала силу, амбіцію і енергію для ведення політичної роботи — це ОУН. І ця, мов для чергової історичної іронії, напередодні війни розкололась. Війна застукала українську людину з гарними кличами свободи, національної незалежности, задумами про державність і соборність — але без упорядкованої, ясної і керованої національної політики.

Дещо у відмінному розумінні, алеж із яким трагізмом і болем стали слова Шевченка: „Ой, три шляхи широкії". Щонайменше їх було три.

Ось поставмо юнака, інтелігента, військовика чи якубудь українську людину із охотою до політичної роботи десь в околиці на схід від Збаража, десь у цей куточок біля Ланівець, там, де сходились три границі: Волині, Галичини і колишньої підсовєтської України з-перед 1939 року.

Така людина, дивлячись в сторону Києва, мусіла б себе роздерти живцем натроє. Кудиж їй іти? На схід і там працювати, рятуючи культурний процес, розбудовуючи хоч якусь куцу українську адміністрацію, щоб її втримати своєю, для своїх людей і мати її готовою на завтра? Чи йти на захід — в Галичину і там включитись в галицьку дивізію, що мріяла йти шляхами Січових Стрільців, як на це прийде час, байдуже, що під цю пору в німецькій уніформі? Чи йти на північ — на Волинь, і там в УПА пробиватися до волі шляхом слави Зимових Походів?

Хто мав дати такій людині відповідь? Яка установа, яка політична сила, що не була заперечена іншою силою, яка національна політика? Відповідь знаходилась у припадкових людей... І чи не припадок часто був там, що заміняв національну керму, політику і національний глузд. І це, мабуть, ще й до сьогоднішнього дня нам вилазить боком.

Арґумент, що нам потрібно було йти в усі сторони і там робити „що можна" — не витримує критики. Поперше — „ставлення Богові свічки і чортові огарка" ніколи ще себе не виправдало. Подруге — формування трьох шляхів не було наслідком з'єднаної національної політики, бо кожний формувався по своїй уподобі, часто поодинокі відтинки таких шляхів були припадковими. І потретє — в роздрібненні методики, в бракові одноцільної і ясної національної політики із одною кермою ми стали не суб'єктом політичної розгри на Сході Европи, а таки об'єктом. Ідучи по лінії схвалення кожного методу, щоб „робити, що можна", треба було б тоді апробувати чимало і гірких речей, включно з участю наших землячків в армії Власова.

Поминаючи ці три різні шляхи, приходить на гадку суть самої концепції і керми національної політики у війні. Чи у цій, другій світовій війні ми спромоглися на це у всенаціональній площині, а чи може, замість з'єднаних національних сил, плянування і внутрішнього порядку, виставили на прю свої емоції і міжусобиці, — це залишається відкритим питанням. І навіть не цілком невідомим. Бо в цьому відношенні ми навіть ще й не закінчили другої світової війни. Вона у нас ще йде...

III.

Війна у світі також іде. Але вже не друга, а таки третя світова. Хай її називають дипломатичною, хай холодною, хай гарячою недавно в Кореї, а тепер у В'єтнамі — це фактично йде світова розгра. Що ми у цій війні робимо — Бог його знає. Справа в тому, що якось не видно наслідків...

У 25-літню річницю совєтсько-німецької війни ми бачимо замирених німців і французів, замирених англійців, американців і японців, навіть у своєму роді замирення — як не диво — СССР із мадярами, румунами. А ми як почали ще у другій війні, то й кінця не видно, зокрема на внутрішньому „фронті". Справа, очевидно, не в тому, щоб занехаяти визвольну політику супроти батьківщини. Вона тягнеться вже понад дві сотні років і буде далі тягнутись. Справа в тому, щоб, нарешті, мати визвольну політику національну і об'єднану, щоб позбутися півдесятка керівництв та концепцій і таки добитися національного керівництва і національної політики.

Друга світова війна вже давно поза нами, ще далі перша. Лишаються ідеї, традиції, інтереси національного організму, але методи і стиль змінюються, як змінюються і часи. Десь мусить прийти і в нас кінець другої світової війни, і десь ми маємо місце в сучасній світовій розгрі. Можливо, стоячи при річниці початку війни і пригадуючи собі жахливу примару, пригадуються нам спалений рідний хутір, сплюндровані місто і село, братські могили, що так густо засіяли Україну, скреґіт гусениць окупаційних танків і ті шляхи, багато шляхів, по яких тинялась українська політична думка. Можливо, пригадуються не тільки як історичні факти, але й як „мементо"

ФІНАНСУВАННЯ ПАРТІЙ

Мюнхен. — Після поразки Німеччини в другій світовій війні територія германської імперії була розділена на чотири окупаційні зони: американську, британську, французьку і російську. В кожній зоні окупаційні уряди старалися зорганізувати політично - освітню роботу. Західні держави вели цю роботу в дусі демократичному, в совєтській зоні політичне виховання йшло в дусі комуністичному.

Після створення Німецької Федеративної Республіки в 1949-му році, парлямент цієї держави постановив, що демократичні німецькі партії мають право на державну субвенцію для ведення політичної освіти в народі та на пропаґанду у виборах до законодатних центральних і крайових установ.

Спершу в німецькому парляменті в Бонні було кілька партій, але пізніше менші партії відпали: згідно з законом тільки та партія, котра має у виборах більше як 5 відсотків поданих голосів, має право бути представлена в державному парляменті і крайових соймах. Коли менші партії не могли перескочити через цей „поріг", в парляменті залишилися тільки три партії: Християнсько - Демократична і Християнсько - Соціяльна Унія (ці дві групи в парляменті творять одну фракцію), Соціял-Демократична і Ліберальна. Ці партії дістали значні суми з державної скарбниці на свою працю.

Для першої з названих партій і для Ліберальної ця поміч з державних коштів була більше потрібна, ніж для соціял - демократів. Соціял - Демократична партія має коло 700.000 членів, що реґулярно платять членські внески, і ця партія є власницею різних підприємств, що дають їй прибутки. Лібералн та християнські демократи не мають багато членів, хоч на час виборів вони дістають субвенції від великих капіталістичних установ. Соціял - демократи домагалися, щоб кожна партія давала до відома суспільства джерела своїх прибутків. Але інші партії на це не погодились.

Не так давно крайовий уряд Гессену подав скаргу до Федерального Конституційного Суду в Карльсруге проти закону про фінансування партійної діяльности з державних фондів. На чолі гессенського уряду стоять соціял - демократи. Не зважаючи на заперечення головної управи Соціял - Демократичної Партії з Бонну, гессенські соціял - демократи завзялися скасувати той закон судовим шляхом. Вони плянували, що всі інші партії — окрім соціял - демократів — не маючи великого числа членів - платників, опиняться без грошей і втратять вплив на громадянство.

Конституційний суд у Карльсруге дав 19-го липня ц.р. „Соломонів вирок". Він визнав субсидії партіям на політично - виховну роботу за незаконні. Однак той самий суд уважає, що держава мала б покривати витрати політичних партій на виборчу пропаґанду й агітацію.

Це судове рішення викликало немале здивування в Бонні, у всіх партіях, що є в парляменті. Раніше всі партії мали щороку субвенцію на свою діяльність в сумі коло 10 мільйонів долярів. Ця сума далеко не могла покривати витрат партії на їх роботу. Наприклад, недавні вибори до сойму в провінції Північний Райн - Вестфалія поглинули коло 8 мільйонів долярів. В дальших виборах кожна партія буде старатися свої витрати на пропаґанду „роздувати" якнайбільше. І тоді держава мусіла б платити партіям значно більше субсидій, ніж при дотеперішній ситуації.

П. А.

ЛИСТИ ДО РЕДАКЦІЇ

ДЕЩО ПРО НЕТАКТ

На жалобних академіях заувaжується, що значна кількість присутніх оплескують виступи артистів, б'ють браво після відспівання національного гимну. Цього не личить робити!

Морозить вас, коли приходите на заздалегідь заповіджений бенкет в котромусь із кращих американських готелів „аптавну" і зустрічаєте розхрістаних осіб, без краваток або — у візитовому вбранні, але в червоних капцях. Яку прислугу робимо собі й українській справі? Адже вас обсервують чужинці, яких постійно на такі імпрези запрошується.

Церква є місцем молитви, а не місцем пропаґанди. З нагоди Тижня Поневолених Націй деякі особи уважали за доцільне роздавати летючки таки всередині катедри Св. Патрика в Ню Йорку. Хіба ж таким нетактом переконаємо чужинців у слушності наших змагань?

Наші діди знали краще „бон тон", як деякі з тих, про яких тут мова.

Часто нарікаємо на нашу молодь, що вона втікає нам з рук і потопає в чужому морі. Чи не наша самих вина в цьому? Чи наша поведінка не є одною з причин цього лиха?

Роман С. Голіят

Ню Йорк

ПРО СКРИПАЛЯ МИРОСЛАВА СКОРИКА

У „Свободі" з 26 липня р. р в рубриці „Листів до редакції", згадано в дописі „Про молодого скрипаля зі Львова" Мирослава Скорика.

Мирослав Скорик є сином проф. д-ра Михайла Скорика і проф. Соломеї з Охримовичів. Проф. М. Скорик був управителем української жіночої учительської семінарії, а потім гімназії „Рідна школа" в Самборі. Д-р Лука Луців знає їх особисто, бо, працюючи в Самборі, був екзаменатором в тій гімназії у 1932-му році під час матури.

Панство Скорики з трьома синами десять років були на засланні і повернулися до Львова в 1956 році.

Марія Розлуцька-Шіндлєр.

Ірвінгтон, Н. Дж.

З НАШИХ БУДНІВ

СПРАВА ЧЕСТИ

Недавно, відвідавши одну з наших вакаційних осель в американських Карпатах, зустрів я там - уявіть собі, кого: моїх добрих сусідів і земляків з Бібрецького повіту, панство Татухів! Було якраз після вечері і мої приятелі заживали вечірньої прохолоди, сидячи вкупці під гіллястими ясенями, на лавчині.

— Велл, - промовив пан Татух, втираючи спітніле чоло, — написано в Святому Писанні: „В поті чола їстимеш хліб свій". І це дійсна правда. От я, скажемо, хліба і не їв, лиш вареники зі сметаною, а сьомі поти з мене б'ють! А що має казати той бідний народ, що тепер мучиться в Ню Йорку, де горячка по сто градусів день-у-день?

— Не треба їхати до Ню Йорку, і тутечки, на цій оселі, декому горячка добре вдарила на голову, — зідхнула пані Татушиха. — От, хоч би, неприємком, моєму старому.

- Знову загинаєш своє? — набурмосився пан Татух.

— А хіба неправда? Ну, скажіть, пане письменнику, має він розум? Замість пошанувати своє здоров'я, набрати свіжих сил, відпочати, — він собі тут напитав роботу ґарбиджмена: лазить, як той сновида, і збирає за бахурами папірці, сміття, порожні пляшки... А тю на твою голову!

— Хіба тут немає робітників, що дбали б за порядок і чистоту? — питаю.

— Ба! — розвела руками дорога землячка, — Є тут один крайовий професор, що ходить з торбинкою іззбирує сміття, але він має слабкий зір, не добачає: один папірець завирне, девять поминне. Та й не дивниця: він сеї роботи в гімназії не вчився. То мій старий, на охотника, ходить назирцем за вченим головіком, збирає недозбиране і заносить до кошика. Така, вибачайте на слові, свиняча поправка...

— Говори до гори! — перебив її на цьому слові пан Татух. — Жінко, я ж тобі толкував і поясняв, у чому справа, але ти, вілай, не годна цього втропати... Якби це була приватна фарма якогось Грицька, Стецька чи Гаврила, то мене за неї голова не боліла б, алеж це наш національний маєток, українська оселя, сюди з'їзджається народ з цілої Америки й Канади, свої і чужі часто заглядають, то нам усім повинно лежати на серці, щоб тут усе грало, щоб ми не соромились за неї перед світом! Тут мусить бути чистенько, як у дзеркалі! .. А що роблять деякі малі вакаційники? .. Навмисне розбивають об каміння пляшки з соди чи кока-колі, і то в такому місці, де люди паряться на сонці, де малі діти бігають босими ніжками! Та я з такого урвителя живцем шкуру дер би!

В цій самій хвилині пан Татух зірвався з лавчини, натиснув капелюха на голову і бистрим, жвавим кроком попрацював до головного будинку.

— Що сталося? Куди пан Татух так поспішають? — питаю дорогу землячку.

— Хіба не бачите? .. До своєї гонорової служби. Оце заїхали якісь нові гості під головний будинок, вивантажили з авта своє добро і трохи насмітили... То ви зараз почуєте, як мій старий буде читати їм лекцію культурної поведенції на рідній оселі... Ох, щоб трапився який розумний і дав йому по шапці!

ЇКЕР

ЛУКА ЛУЦІВ

ІВАН ФРАНКО — БОРЕЦЬ ЗА НАЦІОНАЛЬНУ І СОЦІЯЛЬНУ СПРАВЕДЛИВІСТЬ

(42)

Та не така гармонія наявна між людьми в „Лесишеній челяді", бо її син Гнат „був злий та забіяка ... і поганий. Волосся червоне, очі маленькі, хитрі, як у якого татарина, сам великий, голова як макітра, а губи, мов подушки, такі повіддувані". Та й Лисиха була „сукриста дуже та тверда". Тож не могла бути щасливою Анна при такій свекрусі й такому чоловікові. Не почувалася щасливою й Лесишена донька Горпина, яка потайки від матері любиться з Митром Громиком, бідним удовиним сином. Франко закінчив це оповідання зовсім не ідилічно: Дмитро попрощався з Горпиною, „зідхнув важко, витяг сопівку з-за пазухи, заграв, затилікав, та так дрібно та тужно, немов би в тім голосі топула вся його надія на тихе щастя.

— Гірка моя доле! — прошептав Митро й повернув у свій вигін до бідної, вербами обсадженої хатини, де жила його стара мати" (І, А, 34).

До найвчасніше написаних оповідань Франка належить „Вугляр", в якому батько оповідає, як згорів при випалюванні деревного вугілля його син Іванчик. Цей реалістичний опис не має нічого спільного з ідилією, яку ще дехто хотів бачити в „Лесишеній челяді".

„Мати Христова, не приводь вас ніколи ні видіти, ні чути про таке нещастя, яке звалилося на мою бідну, стару голову! Лежав мій Іванчик на землі передо мною, чорний увесь, як головня. Тіло в огні збіглося, шкіра перегоріла, потріскала ... Не пізнати, де були очі, де уста, де лице, нічого! .. Мати Небесна, я на своїм віку не видів ніколи нічого страшнішого, як був мій синочок сердешний" (І, А, 16).

В цьому оповіданні, як бачимо вище, є монологи головної особи — вугляра та ліричні відступи автора, як ось цей:

„Ще бодай те було добре, що тут я часто здибав людей, що працювали на гостинці, — робітників. Гірка доля тих людей. За нужденну плату 60-80 крейцарів денко сиди там цілий день на вітрі, сльоті й вохкості, двигай тяжкий залізний молот та товчи каміння ... Навіть пісні, тої кожночасної товаришки нашого українця при роботі, не було чути. І ті люди, нужденні з лиць і одежі, і понурі, видалися мені заклятими злим демоном, запряженими чарами до тої машинальної праці. І дійсно так. Злий демон їх — нужда, а чари, — той мізерний, кривавий заробок" (І, А, 6).

Ми навмисне навели повищий уривок, щоб показати, що вже 20-річний Франко відчув соціяльну кривду українського робітника. Це новий мотив в молодого письменника, бо досі в його віршах не було чути подібної нотки. При другій зустрічі з автором вугляр оповідає про своє життя:

— От, видите, нужда та й нужда! Нігде ні про що й не чути більше. Наш заробок день-у-день меншає. І ліси вирубують, і того камінного вугля все більше. От, прийдеться далі з голоду загибати" (там же, ст. 17-18).

І. Сірак в розвідці „Спостереження над композицією оповідань Івана Франка" при оповіданні „Вугляр" пише про „ідейно-тематичний задум Франка — змалювання боротьби між працею й капіталом", і про те, що „взаємовідносини образів в цьому оповіданні розкривають соціяльно- клясові протиріччя в суспільстві" (Іван Франко. Статті і матеріяли. Збірник шостий. Львів, 1958, ст. 204).

Гадаємо, що І. Сіракова заввага не відноситься до оповідання „Вугляр" (1876 рік), бож, як почуємо пізніше, автор його не був таким свідомим теоретиком „соціяльно-клясових протиріч", як про це пише І. Сірак. Та в поневоленій російськими комуністами Україні на все треба дивитися зі становища клясової боротьби, і тому О. Дем'яненко написав окрему розвідку про те, як то Іван Франко, пишучи свої три, так звані лолинські оповідання в 1876 р. (крім двох згаданих — ще „Два приятелі"), — „підпорядковував всі розмовні та граматико-стилістичні засоби — змалюванню соціяльних колізій" (О. Дем'яненко. Стилістичні особливості речень і словосполучень у ранніх оповіданнях І. Франка. У майстерні художнього слова. Київ, 1965, ст. 115).

Та поки дійдемо до кінцевих висновків про ці оповідання, мусимо згадати про оповідання „Два приятелі", написане у формі монологу одного з двох героїв, Семена:

Вашинґтон, Д. К.

РОКОВИНИ СМЕРТИ СЛ. П С. ПЕТЛЮРИ

З почину Об'єднання кол. Вояків Українців в Америці від. у Вашинґтоні, та придопомозі, Об'єднання Українців у Вашингтоні, під зверхністю місцевої клітини УККА при участі всіх місцевих організацій 22-го травня цього року відбулася Святочна Академія присвячена пам'яті С. Петлюри, Голови Держави і Головного Отамана Військ УНР.

З відкритої сцени, удекорованої національними прапорами і портретом С. Петлюри п-ні Віра Леджер під акомпаніямент панни Ларіси Дячок відспівала Американський Національний гимн.

Вечір відкрив голова місцевого відділу ОбВУА інж. В. Сім'янцев. Він привітав присутніх та закликав — вставши у глибокій мовчанці — віддати пошану всім тим, що склали найбільшу жертву — своєго життя за волю України! Потім запросив зібраних, привітати присутніх на залі співтворців і учасників Великого Чину — Визвольної Боротьби — тих що: „Вражою злою кров'ю волю скропили", „Червону калину підіймали".

Довготривалими оплесками вітали присутні Владику Мстислава, кол. хорунжого Кінного Полку імени Костя Гордієнка, пізніше старшину для доручень при Штабі Головного Отамана, Отців: о. Протоєрея Юрія Гулея, польового Священика Сірої Дивізії, о. Радника Степана Кіржецького, старшину УС-С-сів, проф. д-р Романа Смаль - Стоцького — члена Союзу Визволення України і посла УНР в Німеччині, майора Івана Миколаєнка, адютанта Командарма в Першому Зимовому Поході, інженера Майора Віктора Яновського, референта Партизанського Штабу Отамана Юрка Тютюнника, Сотника Петра Петрика, старшину УГА та інших ветеранів українських воєн.

Після короткого слова про значення С. Петлюри у нашій Визвольній Боротьбі та Його заповіту продовжувачам розпочатого діла В. Сім'янців запросив Владику Мстислава, як головного промовця на Академії.

Владика Мстислав в доповіді п.н. „З життя С. Петлюри" розповів про нові факти з біографії Гол. Отамана зокрема про середовище, в якому ріс і виховувався будучий провідник нації. Промовець яскраво відтворив картини родинного життя сім'ї Петлюрів і споріднених родів.

Далі слідувала концертова частина. Пані Люба Німців, солістка львівського оперного Театру, виконала Степового „Кругом блакиттю обложило" і Купчинського - Ніжанковського „Засумуй трембіто", при супроводі панни М. Лобай. Як і завжди, так і цього разу присутні щиро і довго оплесками дякували співачці за її спів.

„Симон Петлюра" — уривок з поеми В. Онуфрієнка виконали пані Юлія Ломацька та Віктор Куллій. Передаючи один одному голос по черзі, вони розгорнули перед слухачами кадр за кадром цілу епопею життя, діла і сподівань Симона Петлюри.

Олеся - Степового „Для всіх ти мертва" та Багряного -Китастого „Україна" відтворив мішаний хор при Об'єднанні Українців у Вашингтоні під дириґентурою Юрія Філіпова. Співом завершено і утривалено створений Академією урочистий настрій. Хор нам всім на радість з кожним виступом іде зі своїм дириґентом все вище та вище.

Започаткований хором гимн „Ще не вмерла Україна" підхопили всі присутні, вкладаючи в спів жаль за не здійсненим і надію на нашу перемогу.

Оформлення сцени перевели інж. Т. Дячок, інж. О. Бень, інж. В. Сім'янців.

В. С.

БУРЯКИ — ТО НАДХНЕННЯ, ПОЕЗІЯ

— Зберемо по триста центнерів цукрових буряків з гектара, — сказав на зборах Борис у Радгоспі „Молода гвардія", Білозерського району на Херсонщині.

Молодь бере зобов'язання перед партією та державою, — пише кореспондент „Молоді України" в газеті з 6 липня і тут же порівнює: „Мистець пише фарбами, матеріял механізаторів земля. Для Бориса буряки — то надхнення, поезія".

„ПИСАНИЙ КАМІНЬ"

Хто не знає, що таке цей „Писаний Камінь" — хай приймає до відома: це нова пластова оселя для таборувань, дитина Великого Клівленду. Віддалена приблизно на 50 миль на схід від метрополії стейту Огайо, офіційна адреса:

PLAST CAMP
Shedd Road
Middlefield, Ohio 44062.

Остап Вишня сказав би: „. . .Беріжком, беріжком — на годинку, з мінутним гаком, їзди з Клівленду" . . .

Околиця славиться бальсамно - свіжим повітрям, м'якою („шовковою") сосною й такими ж м'якими бородами сектантських амішів, що кінськими двоколясками на автострадах, довгими жіночими одягами та бойкотом модерної техніки, створили тут живий заповідник минулих сторіч.

Куплена й охрещена минулого року оселя має романтичну площу для таборувань, з яром і потічком, чотири стави - озерця, мешкальний дім і господарські забудування.

Враження при вході на оселю: приходство заможного пан-отця на Прикарпатті. А враження з таборової площі таке, що вам не хочеться робити звідси ні кроку, — щоб не міняти чару поезії на прозу буднів . . .

Ловці рекордів мають від друга Антона Яцишина запевнення, що ця пластова держава, на 133 акри, поверхнею перевищає Ватиканську державу римського папи. А ловці старокрайової поезії на останньому етапі доїзду до табору (Шедд Ровд) можуть насолоджувати очі й ніздрі — щипальною курявою, марки, „курилася доріженька" . . .

Ще одна вигода оселі виводиться від сусідства місцевости Паркман. Ото ж, у цьому Паркмані є велетенські водні резервати — озера, словом, ідеальна нагода влаштовувати водні табори. Разом із земними та повітряними (які на „Писаному Камені" обіцяє ред. Кость Мельник) — це були б усі три роди таборувань. А четвертого ще не видумано . . .

В справі назви: „Писаний Камінь" . . . Не знаю, хто впав на ідею такої назви — на всякий раз вона міражна. Люди, що приїжджають сюди вперше, шукають за признакою оселі — каменем (як у „думі про грішного Олексія", камінь Довбуша, чи хоча б камінь під мостом, на „Кобзярівці").

Тим часом, нічого подібного тут нема. Ті, що відробили на оселі приписаних п'ять днів шарварку й порилися лопатою в землі, можуть посвідчити, що каміння тут дрібне — в ниркове, чи печінкове, завбільшки, — голови нема чим добре розбити . . . А більші камінні перешкоди в землі по правилу виявляються прикопаним цементом учорашніх днів.

Та біда з назвою не тільки в її міражності, але і в її . . .шкідливій пропаґанді. Для нашого брата „Писаний Камінь" звучить так, як „писане яйце", „писана верета", чи . . . „опихане пшоно". Така назва криє в собі запевнення структуральної, ба, ще й мистецької завершености, яка звільняє від потреби ще щось тут робити (мовляв, раз той камінь писаний, то лишається тільки його подивляти — милуватися ним . . .).

Тим часом, роботи тут го-го-го! . . .

Господарські забудування кількачленної селянської родини треба переробляти — достосовувати до таборових потреб великої три цифрової пластової родини. А всю технічну обстановку — обладнання (як електрифікація, механізація тощо), з уваги на згаданий уже обрядовий бойкот техніки раніших господарів, треба заводити від основ . . . Словом, не „Камінь" — а, як уже умовно й погодитися на нього — то ще довго не „Писаний": його наперед треба тесати — шліфувати, а тоді вже писати . . .

Хто це все мав би робити? Очевидно: батьки й рідні пластової молоді й сама таки пластова молодь (у час таборувань). Це корисно для здоров'я — стрункої „лінії", корисно для оселі, ще й по-франківському — в велику річницю Івана Франка: „Лиш в праці мужа виробляєсь сила, Лиш праця світ таким, як є, створила, Лиш в праці варто і для праці жить!"

Вимоги Комісії для розбудови оселі (голова — інж. Володимир Ерденберґер, його „праві руки" — Микола Голіян, Адріян Галяревич, Осип Топорович, організатор і доставець робочої сили — інж. Антін Рощаковський насправді дуже поміркований: п'ять днів праці на оселі. Хто не зацікавлений у скиненні своєї надваги й фізичному потужавінні, може окупитися від праці сумою $12.50 за робочий день.

Дотепер переповнення робітників на оселі не занотовано. Все ж, завдяки жертвенній праці згаданих уже молодих інженерів - техніків („правих рук") із штабу інж. Ерденберґера, деяких майстрів будівельного діла та групи „чорноробочих", справу підігнано настільки, що на прем'єру таборування — Крайовий Табір Пластових Виховників (обидвох родів), у часі 25 червня й до 1 липня — все найнеобхідніше функціонувало. Очевидно, деякі професійні критики все ще можуть доказувати, мовляв, оселя своїми вигодами „не вмилася" до ґотелю „Валдорф Асторія", в Ню Йорку — і на це нема ради. Одне певне: ці критики приїжджають на оселю під вечір поглянути, що без них зроблено. Як би вони так приїхали вранці й попрацювали б вимаганих п'ять днів — вигоди на оселі, з їхньою працею, напевно були б більші . . .

Дякуючи загально всім живим (активним) і незголошеним ще „чорноробочим" усіх ступнів, хочеться прилюдно подякувати нашим будівельним фахівцям, що свій дорогий (на доляри) час присвячують праці на оселі нарівні з нефахівцями. Їхні прізвища: Червецький Микола, Бачинський Іван, Грабець Роман (електрифікація); інж. М. Стефаник (архітект); Панас Іван, Ґловацький Григор, Стецик Дмитро, Собчак Василь (мулярі); Гіщинський Степан (усі водопроводи); Апостолюк Степан, Піхурко Михайло, Лобай Арсен, Ведмедик Іван, Богдан Кунько (столярі); Голубець Григорій (маляр), „майже майстер на всі руки" — Сидір Ярослав і ін.

Мала фреквенція робітників у передвакаційний час уповноважують людей праці в річницю Франка витягати найважчі Франківські гармати. Хтось цитує:

„Кожний думай, що на тобі
Міліонів стан стоїть,
Що за долю міліонів
Мусиш дати ти одвіт!" . . .

і визиваюче питає:

— Де та відповідальність за долю мільйонів, як тут навіть десятьох робітників не видно? . . .

— Де ті тисячі клівлендських українців? — . . . питає громадянин Кентону, що приїхав на працю з жінкою, дітьми і автом - спальнею.

На щастя є признаки, що вакації студентів і старших громадян помітно підвищать число таборових робітників. А покищо автор цих слів у вимогах до громади пропустить ще одне зеро й говоритиме не про тисячі — тільки про сотки.

Купуючи цю оселю (за 39 тисяч дол.) Управа наклала на родини з пластовою молоддю і прихильників датки по $200. За вплати людей, що свою любов до молоді й нашої справи міряють не язиком критики, але „ділом і уділом" — працею й жертвою гроша — понад 50% довгу вже сплачено. Але залишився ще довг, від якого самі тільки відсотки виносять $100 місячно. Звідки Пласт має взяти гроші на цей довг і ці відсотки? На що ждуть Шановні Зволікачі — Неплатники? В американському скавтінгу дітей родини, що не хоче співпрацювати і співнести тягар фінансових витрат, просто викидають з пластової організації. Що має робити незаможний Український Пласт? . . .

Не хочемо витягати ще раз Франківських гармат про відповідальність — до речі, за духове обличчя ваших власних дітей! — просимо тільки додумувати справи до кінця, негайно вплатити свій 200-доляровий даток (хоч би прийшлося позичити в банку!) і заощадити Пластові додаткових клопотів із сплачуванням процентів від . . . вашої байдужости. Бо клопотів ці люди доброї волі — які за працю для ваших дітей ні цента заплати не беруть — мають доволі й без того . . .

А втім: лишім моралі, докори, вияснення. Приїжджайте на оселю, погляньте на радість своїх дітей, на те, що вже зроблено і що ще треба зробити. Відробіть своїх п'ять днів!

Після цього напевно вас не треба буде „організувати" до праці й датків — а в заклад поб'юся, що ви сами для благословенного діла „організатором" станете!

О. Гайський

Успіхи нашої молоді

Як повідомив „Ню Йорк Таймс" з 15 червня ц. р. закінчило Сити Коледж Нюйорського міського Університету понад чотири тисячі студентів.

Як видно з опублікованого в „Ню Йорк Таймсі" списку, та як значиться в книзі ґрадуантів серед відзначених і нагороджених ґрадуантів в Сити Коледжу є і представник нашої молоді Теодор Костюк. Він закінчив Сити Коледж, як бакалавр наук (фізик) і „за виключну ориґінальність та вдумливість над експериментальною фізикою" дістав спеціяльну нагороду — медаль Симон Сонкін.

Теодор Костюк

Теодор Костюк — відомий серед української пластової мол. Старший пластун, довший час редактор, а до тепер постійний ілюстратор пластового журналу „Оріон", востаннє курінний 25 куреня УСП-ів „Чорноморців". Тепер Теодор Костюк працює при науково-дослідному Інституті Френкліна у Свартмор Пенсільвенія, і для дальших студій дістав на наступні три роки державну стипендію.

Р.

Асторія, Л. Ай.

ЗАКІНЧЕННЯ РОКУ В ШКОЛІ УКРАЇНОЗНАВСТВА

В суботу18 червня ц. р. школа українознавства, при парохії Чесного Хреста в Асторії з о. парохом Андрейчуком на чолі, зблизилася до закінчення шкільного року, починаючи його Службою Божою. Після того в церковній залі проведено виступи учнів поодиноких кляс. Учителька Гуменюкова підкреслила у своєму звіті незвичайний успіх найменших учнів цієї школи, а саме, учнів першої кляси. Згадано посвяту, дбайливість та серйозність батьків дітей у навчанні українознавства. Згадано також загальний поступ школи. Пройдений рік був дуже успішний, узглядніючи короткий час присвячений навчанню та різні труднощі і несприятливі умовини. Згадаймо й річні імпрези та академії, влаштовані школою при участі учнів. Влаштування цих імпрез завдячувалося поодиноким особам як пп. Оленській, Мац, Баб'юк, членам батьківського комітету та іншим.

Поза звітом слід згадати, що на найбільшу похвалу заслуговують тут п-во Гуменюки, учителі та керівники цієї школи, які, поминаючи їхній старший вік, присвячують так багато зусилля і часу нашій школі.

Після звіту голова батьківського комітету коротко та сердечно подякував о. парохові Андрейчукові та п-ву Гуменюкам за опіку та працю в школі, як також присутнім батькам за численну участь в закінченні року. В цьому моменті маленька Соня Михайлів, учениця першої кляси, вручила п-ні Гуменюковій китицю квітів. Після цього слідувала роздача шкільних свідоцтв.

Е. Кухар.

ПРОДОВЖУЄТЬСЯ АКЦІЯ ДЛЯ ВПОРЯДКУВАННЯ ПРАВОПИСНОЇ ПРАКТИКИ

Торонто. — Організаційна Комісія для впорядкування правописної практики, що має свій осідок в цьому місті, інформує про такий стан започаткованої нею акції:

„У квітні і травні ц.р. розіслано копії проєкту і доповнень правопису мовним секціям УВАН, і НТШ (Мюнхен), мовознавцям персонально (пп. Андрусишин, Біда, Бойко, Горбач, Губаржевський, Давиденко, Кисілевський, Кислиця, Ковалів, Козій, Кошелівець, Кравців, Лавриненко, Лев, Луцький, Огієнко, Одарченко, Онацький, Орел, Радзикевич, Романенчук, Рудницький, Славутич, Старчук, Смаль-Стоцький, Чапленко, Шерех-Шевельов), членам комісій УВС і членам організаційної комісії. Голова мовознавчої секції НТШ, запросив професорів Кисілевського і Ковалева зреферувати проєкт перед секцією. Від УВАН ще не маємо відгуку. Натомість дехто прислав уже свої індивідуальні завваження. Їх збираємо і вони своєчасно будуть використані".

●У Ню Делгі, Бомбаї, Гайдерабаді й інших індійських містах відбулися протиамериканські демонстрації індійських комуністів і їх поплентачів, при чому в деяких з них спалено публічно ляльки, що мали представляти президента Джансона та секретаря військових справ Роберта МекНамару, що їх індійські комуністи вважають головними винуватцями війни у В'єтнамі.

Ділимось з Рідними та Знайомими сумною вісткою, що після довгої та важкої недуги, на 80-му році свого трудолюбивого життя, упокоїлась в дні 5-го квітня ц.р. в Станиславові (Івано-Франківське)

бл. п. Анна з Городиських

НЄХЦАЙ

вдова по бл. п. ПАВЛОВІ.
Похоронена на Новому цвинтарі в Станиславові.
ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Горем прибитий:
ОРЕСТ ГОРОДИСЬКИЙ з Родиною — братанок.

Повідомляємо Знайомих та Побратимів по зброї,
що дня 17-го липня 1966 р.
в шпиталі в Чікаґо, по тяжкій і довгій недузі
відійшов від нас у Вічність
НАШ НЕЗАБУТНІЙ МУЖ І ВІТЧИМ

сл. п. СОТНИК

ІВАН БІЛЕЦЬКИЙ

проживши 73 роки.

Одноразово складаємо щиру подяку о. митр. ФЕДОРУ БІЛЕЦЬКОУ за заопікуванняся похороном і за Панахиди.

Горем прибиті:
ЛЮЦИНА — дружина
МИКОЛА — пасерб.

Фінікс, Арізона

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашої Дорогої Мами та Бабуні

бл. п. д-р мед. Олени Ів.

ОДРИНИ

буде відслужена

ПАНАХИДА

в неділю, 7-го серпня ц. р.

о год. 2-ій по полудні
на Українському Православному Цвинтарі в South Bound Brook, N.J.
Просимо Друзів та Знайомих прийняти участь.

РОДИНА

Припала нам шана вивінувати шлюбною сукнею паню проф. ЛЯРИССУ МАРІЮ ГАНУЩАК на її вінчання з інж. ВАСИЛЕМ ЯКОВОМ САКОВИЧЕМ, яке відбулося дня 23 липня 1966 року в Ню Йорку. Бажаємо, щоб староукраїнська пісня „Де згода в сімействі" лунала їм щастям і здоров'ям через ціле життя.

Dana's Fashion & Photo Studio, Inc.
302 Morris Avenue
Springfield, N.J.

Я. Татомир

ОЛЕКСАНДЕР ЯРЕМКО — АМБАСАДОР УКРАЇНСЬКОГО СПОРТУ В АМЕРИЦІ

Мейор м. Філядельфії Джеймс Тейт вручає Олександрові Яремкові почесну грамоту для футбольної дружини „Тризуба", чотириватного першуна ЗДА.

Філядельфія є, мабуть, одиноким неукраїнським містом у світі, де чужомовні часописи та журнали поміщують кожного року коло 100 статтей та довших звідомлень, які відносяться до проявів українського життя. Із цього 95 або більше відсотків відноситься до діяльности професійної дружини „Тризуба" — „Юкрейнісн Нешенелс".

Упродовж останнього десятиліття найбільші філядельфійські щоденники „Філядельфія Інквайрер", „Івнінґ Бюлетень" та „Філядельфія Дейлі Нюз", які мають разом коло 3 мільйонів тиражу, помістили про „Юкрейнісн Нешенелс" кругло 500 статтей та окремих звідомлень із змагань та коло 100 фото-знимок. Один із керманичів футболу в Америці заявив минулого року, що „Юкрейнісн Нешенелс" мають більше популярности, як усі інші футбольні клюби взяті разом"...

Хочемо сказати, дещо про людину, яка стоїть поза отими великими успіхами „Тризуба" в ділянці пропаґанди українського імени серед мільйонів англомовного населення, про довголітнього референта англомовної преси Професійної ланки „Тризуба", п. Олександра Яремка.

Тризуб" не є першою українською організацією, що їй О. Яремко присвятив багато своєї енергії. Він має за собою уже більше як три десятиліття невтомної праці в українських молодечих та спортових організаціях в Америці головною рушійною силою, яка гнала його до праці, було, як сам він це очеркнув, бажання, „щоб про нас знали". Праця О. Яремка на терені „Тризуба" замітна тим, що його довголітні зусилля проломати промовчування слова „українець" на сторінках англомовної преси та спопуляризувати це слово серед англомовних співгорожан увінчалися блискучими успіхами.

Метою цієї статті є віддати належну увагу одиниці, яка віддала велитенську частину свойого часу та здібностей справі популяризації українського імени в Америці, а теж звернути увагу на великі можливості, що їх дають для праці в цьому напрямку українські спортові організації.

Олександер Яремко — народжений у Нортгемптені у Пенсилвенії. Уже в 16-ому році життя став круглим сиротою. Переїхав до Філядельфії де студіював журналістику в Темпел Університеті. Зацікавлюється українським организованим життям у Філядельфії. У 1934-му році його обрано головою МУН у Філяделфії. У цьому ж році брав участь в „Українському Тижні" на Світовій Виставці в Шикаґо. Був одним з основників Ліґи Української Молоді, яку зорганізовано на цій Виставці під проводом Степана Шумейка. Яремко став спортовим директором тієї Ліґи на всю Америку. На цьому пості організував обласні українські спортові дружини, місцеві та краєві турніри кошиківки та відбиванки і т. п.

В 1936 році став спортовим референтом Ліґи Української Католицької Молоді й организував великі легкоатлетичні змагання тієї Ліґи, які здобули широкий розголос в англомовній пресі. У тому ж році почав організувати українську „Ол - Амерікен" футбольну дружину, зложену із найкращих українських змагунів, студентів різних університетів та коледжів на терені цілої Америки.

В 1936 році О. Яремко организує теж при Інтернаціональному Інституті у Філядельфії, Український Культурний Осередок із відділами: спортовим (дівочі і хлоп'ячі дружини кошиківки, відбиванки та легкоатлетики); відділом відчитів про Україну; дискусійним відділом та відділом улаштування виставок українського мистецтва. При цьому Осередку існувала теж кляса української мови. Осередок існував до початку 2-гої світової війни. В 1936-му році О. Яремко почав видавати англомовний місячник „Українська Хроніка". Завданням цього журналу було подавати вістки з українського життя при збереженні соборницького понадпартійного становища. У цьому видавництві співпрацювали з Яремком: Кухарсей із Вилмингтону, Сарабун з Бриджпорту, Стефанів, Монастирська та Шавлюк із Філядельфії.

Усі ці роки О. Яремко дописував до українських англомовних видавництв, зокрема до „Юкрейнісн Вікли", а теж, до чужих англомовних часописів.

Вузькі рямці тієї статті не дозволяють згадати про визначну діяльність О. Яремка в інших ділянках громадської праці, на терені Українського Конгресового Комітету, Українсько-Амер. Горожанського Клюбу у Філядельфії і т. п. Як при всій цій широкій громадській діяльності О. Яремко зумів зорганізувати власне успішне підприємство, працювати у Департаменті Контролі міста Філядельфії, посилити четверо дітей до коледжу св. Василія у Філядельфії, — це все загадка його небуденної енергії.

Із „Тризубом" О. Яремко зійшовся від самих початків діяльности тієї нашої спортової організації: Поруч інших важливих функцій він узяв на себе обов'язок дбати про місце для цього нашого славного спортового клюбу на сторінках англомовної преси і посьогодні гарно виконує цю функцію. Праця О. Яремка не обмежується до вище згаданих трьох англомовних щоденників Філядельфії, але включає теж дописування до „Сакер Дайджес" у Філядельфії, до „Сакер Нешенел Нюз" у Шикаґо та до „Сакер Нюз" у Ню Йорку, дописування до „Ґрейтер Філядельфія Магазин" невтомне постачання інформацій про „Юкрейнісн Нешенелс" кількадесятьом місцевим часописам на терені Пенсилвенії та Ню Джерзі. „Моя праця на терені „Тризуба" є улегшена тим", каже скромно Яремко, „що маємо добру дружину, яка здобуває найвищі осяги... Можна б зробити багато більше, та на здобуття популярности в нас не призначається достаточних фондів".

Висліди праці О. Яремка? Сьогодні не має, мабуть, у Філядельфії та поза нею там, куди доходять Філядельфійські англомовні часописи, ні одного американця у віці, візьмім від 10 до 60 років, який не знав би дещо про „Юкрейнісн Нешенелс" і бодай те, що „Юкрейнісенс" є найкращі у копаному м'ячі, що вони уже кілька разів здобули чемпіонат Америки і т. п.

Остап, студент гайскулу, заявив недавно авторові цих рядків таке: „знаєш вуйку, я був здивований, як багато вони знають про „Тризуб"... і в його голосі звучала гордість. „Вони" це шкільні товариші Остапа. Запитайте ваших дітей, і вони скажуть вам, яку популярність мають „Юкрейнісн Нешенелс" серед американської молоді.

В останніх роках зацікавлення копаним м'ячем збільшується в Америці. Президент новоствореної Північно Американської Ліґи копаного м'яча заявив 25-го червня на Конвенції Американської Федерації Копаного М'яча у Сан - Франціско між іншим таке: „Є вже намічені пляни акції, метою якої є зацікавити копаним м'ячем 190 мільйонів американців, поки ми заграємо наші перші змагання у 1968-у році. Плянуємо акцію в пресі, журналах та іншими засобами". Офіційний тижневик Американської Проф. Ліґи назвав Тризуб — „прапороносцем Ліґи", а редактор „Нешенел Сакер Нюз" називає останні роки „українською добою" у копаному м'ячі Америки.

Є багато познак, що в найближчих роках копаний м'яч стане популярний в Америці, і ним будуть ентузіязмуватися десятки мільйонів американців. Це відкриває перед нашими спортовими організаціями нові великі перспективи і завдання.

Ми часто нарікаємо, що світ про нас мало знає. На нашу думку, головна причина цього є в тому, що більшість із нас замкнула себе у духовому ґеті, а мало є серед нас таких одиниць, як О. Яремко, які невтомно, наполегливо і часто самітно працюють серед американського середовища — „щоб про нас знали".

В АМЕРИЦІ І В СВІТІ

НІМЕЦЬКИЙ МІНІСТЕР ОБОРОНИ КАЙ-УВЕ ФОН ГАССЕЛЬ подав до відома, що секретар оборони ЗДА Мек Намара бажає обмежити скількість бомбовиків типу „старфайтер" в Німеччині, щоб замінити їх більше конвенціональною зброєю. Німецький міністер не погоджується із тим зменшенням, як також висловив своє вдоволення від запевнення Мек Намари, що не буде зменшення американських військ, стаціонованих в Німеччині. Бомбовики „Старфайтер" призначені возити нуклеарну зброю. Німецькі летуни вивчені вести ці бомбовики, але їм не дозволляється пілотувати їх, коли вони навантажені зброєю. В німецьких газетах появились повідомлення про те, що з уваги на вимоги в'єтнамської війни деякі американські військові частини будуть виведені з Німеччини.

НА ДЖЕТОВИХ ЛІТАКАХ ПАСАЖИРИ МОГТИМУТЬ ВИВЧАТИ ЧУЖІ МОВИ. Як подає аґенція Ройтера з Лондону, джетова аґенція Транс Ворльд Ерлайнс буде проводити лекції французької, німецької й італійської мов для пасажирів, які їдуть з Аерики в Европу. В цій програмі вивчення мов включена теж інформація про побутові властивості цих трьох европейських країн.

ПІВНІЧНИЙ В'ЄТНАМ знову відкинув усі пропозиції в справі компромісової полагоди в'єтнамського конфлікту. В офіційному органі уряду „Нган Дан" появилася декларація, яка далі обстоює чотири точки північнов'єтнамського уряду, в яких висловлена, як передумова для переговорів в справі В'єтнаму, вимога, щоб З'єдинені Держави Америки вивели всі свої збройні сили й увесь військовий виряд з Південного В'єтнаму і припинили „акти аґресії" проти Північного В'єтнаму.

ОСОБИСТИЙ ЛІКАР АСТРОНАВТІВ д-р Чарлз Беррі заявив, що астронавт Джеміні 10 майор Майкел Коллінс увесь час під час „мандрівки" по космосі був притомний і не переставав орієнтуватися, як це декому могло б видаватися, коли він дещо затримався був, поки вліз до космічного корабля Джеміні 10.

Аплікація на прийняття
— на —
КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ
на СОЮЗІВЦІ
КЕРГОНКСОН, Ню Йорк
ВІД 8-го СЕРПНЯ 1966 РОКУ

Ім'я і прізвище: ______
Адреса: ______
Вік: ______ Член УНСоюзу, Відділ: ______
Знання української мови:
СЛАБЕ ☐ ЗАДОВІЛЬНЕ ☐ ДОБРЕ ☐
Залучую на рахунок оплати $______
(Повна оплата курсів — $120.00. Половину належности треба вплатити із аплікацією).
Аплікації висилати на адресу:
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION ESTATE
Kerhonkson, New York

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

НЕДІЛЯ, 14-го серпня 1966 р.:

РОЧЕСТЕР, Н.Й. — Місячні збори Т-ва Запорозька Січ, Відд. 367, о год. 1:30 по пол. в приміщенні Українсько-Американського Клюбу. — Н. Кушнір, голова; Т. Песко, кас.; В. Попович, секр.

Посмертні згадки

МАРІЯ ВАСЬКО, з дому Зваридчук, членка Т-ва „Вільні Козаки", 196 Відд. УНС в Джерзі Сіти, Н. Дж., померла дня 19-го червня 1966 р. Покійна походила зі села Росільна, пов. Богородчани, Західня Україна. Полишила у смутку чотирьох синів і 9 внуків. Похорон відбувся 22-го червня 1966 р. з похоронного заведення до укр. кат. церкви св. Петра і Павла, а відтак на цвинтар св. Хреста в Норт Арлінгтон, Н. Дж. Вічна Їй Пам'ять!
Анна Ціпурчин, секр.